

М Ъ Д Ъ.

По нѣкои мѣста мѣдь-та са намира по поврхнинѣ-тѣ на земѣ-тѣ; заради това мѣдь-та станѣла позната на хора-та много по-напрѣдъ отъ желѣзо-то. Нѣкоя случка или пакъ нѣкое сполучно опытуваніе е показало на дивы-тѣ ни прѣдцы, че нагорѣщена-та мѣдь може да са кове на сѣкаквы нѣща, и тый поченѣли да ѣх употребяватъ въ нужды-тѣ си. Прѣди да познаѣтъ желѣзо-то, хора-та сѣ правили орѣжіе-то и другы-тѣ си орѣдія отъ мѣдь. И днѣсь, кога-то знайме желѣзо-то, и днѣсь пакъ употребяваме мѣдь-тѣ въ много работы зарадъ нейнѣ-тѣ трайность и нейно-то лесно коване.

Медь-та лежи въ земѣ-тѣ или на широкы катове, или на жилы. Тя быва повече-то смѣсена съ различны другы руды, отъ кои-то са очиства отпослѣ.

Отъ Европейскы-тѣ страны Англія искарва най-много мѣдь: тя искарва толкози, колко-то искарватъ въ сичкы-тѣ другы страны на Европѣ. Разбирате ли сега, защо е богата Англія? На нейнѣ-тѣ тѣснѣ земѣ сѣ сбрали сичкы-тѣ полезны металлы (руды), като поченешъ отъ камѣнны-тѣ въглища, безъ кой-то днѣсь не може ни една фабрика, до крушума, съ кой-то тя навива непріатели-тѣ си и имъ привлача богатства-та къмъ себе-си.

Прѣди нѣколко врѣме въ Сѣвернѣ Амери-